

DEPARTMENT OF SOCIAL AND BEHAVIOURAL MEDICINE

UPJS FM, Tr SNP 1, 040 11 Kosice, Slovak Republic

Phone: +421 (0)55 234 3393, IČO: 00397768

<http://www.medic.upjs.sk> | www.mc3.upjs.sk

Medzinárodní experti sa v Košiciach zhodli, že boj s chronickými chorobami si vyžaduje spojenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Košice, 24. októbra 2019. *Za účasti expertov zo Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), Európskej asociácie verejného zdravia (EUPHA), Európskej komisie a slovenských odborníkov v Košiciach prebieha dvojdňová konferencia o stave a zlepšovaní zdravia a kvality zdravotnej a sociálnej starostlivosti v Európe a na Slovensku. Prítomní experti sa zhodli, že základom fungujúceho systému verejného zdravotníctva je budovanie a posilňovanie partnerstiev a spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom.*

Výskyt chronických ochorení rastie, starostlivosť o pacientov sa však tomu neprispôbuje

Slovensko trápi starnúca populácia, v ktorej narastá aj výskyt chronických ochorení. V dôsledku oddeleného fungovania zdravotných a sociálnych služieb však dnes pacienti na Slovensku nedostávajú plnohodnotnú starostlivosť. „*Samotní poskytovatelia sú so štandardom starostlivosti o starších pacientov a zraniteľné skupiny nespokojní. Existujúce systémy starostlivosti zamerané na nemocnice a rozdrobené poskytovanie služieb s obmedzenou kontinuitou starostlivosti o pacientov s chronickými stavmi sú dôvodom podpriemerných zdravotných výsledkov vo viacerých členských štátoch EÚ,*“ uviedla Iveta Rajničová Nagyová, prednostka Ústavu sociálnej a behaviorálnej medicíny Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach a predsedníčka Rady sekcií Európskej asociácie verejného zdravotníctva (EUPHA). Zložitosť potrieb, ktoré vyplývajú z viacerých chronických stavov, v kombinácii so starnúcou populáciou, si tak vyžaduje naliehavé zmeny v modeloch starostlivosti. Tomu sa venuje projekt SCIROCCO Exchange, zameraný na transfer poznatkov, budovanie kapacít a implementáciu projektov integrovanej starostlivosti.

Prevenciu treba realizovať v praxi

Posilňovanie kapacít a služieb verejného zdravotníctva je zároveň jednou z priorít slovenského Ministerstva zdravotníctva. „*Úlohou ministerstva je zaoberať sa hodnotením potrieb praxe vo verejnom zdravotníctve, určovanie smerov jeho ďalšieho vývoja ako aj posilňovanie prevencie*“ uviedol štátny tajomník Stanislav Špánik. Slovenské ministerstvo zdravotníctva vyhlásilo rok 2019 za Rok prevencie, ktorého súčasťou je spustenie skrínigov v oblasti najčastejších onkologických ochorení na Slovensku. V rámci medzinárodnej spolupráce sa Slovenská republika od roku 2017 zapája aj do procesu formovania aktivít týkajúcich sa posilňovania kapacít a služieb verejného zdravotníctva, čo je v európskom kontexte v súčasnosti významnou prioritou. „*O prioritách však nestačí len hovoriť, treba vytvárať priestor na ich realizáciu,*“ hovorí Iveta Rajničová Nagyová. „*Cieľom je vytvoriť priestor pre prepojenie viacerých aktérov v oblasti verejného zdravia – tvorcov politik, výskumných pracovníkov, odborníkov z praxe ako*

aj zástupcov súkromného sektora, aby spoločne hovorili o tom, ako zvládať nárast neprenosných chronických ochorení v Európe a na Slovensku,“ dodáva.

Kľúčom pre lepšie verejné zdravie je spolupráca verejného a súkromného sektora

V zahraničí sú partnerstvá medzi súkromným a verejným sektorom bežné. „V USA, ale aj v mnohých krajinách EÚ, ako napríklad Dánsko či Belgicko, si uvedomili, že bez vzájomnej komunikácie a podpory nebudeme v boji s chronickými ochoreniami efektívni,“ vysvetľuje Zuzana Katreniaková jedna z organizátorov konferencie a predsedníčka Slovenskej asociácie verejného zdravia SAVEZ. Jeden takýto príklad však máme aj na Slovensku. Fórum prevencie, ktoré vzniklo v roku 2017, združuje nielen tradičných zástupcov zdravotníckeho sektora, ale aj veľkých zamestnávateľov.

„Pre zlepšovanie stavu verejného zdravia a zvládanie chronických chorôb je nevyhnutná spolupráca všetkých aktérov. V rámci Fóra prevencie sa nám veľmi osvedčila spolupráca so zamestnávateľmi, ktorí v rámci svojich aktivít na podporu zdravia zamestnancov prispievajú k zlepšovaniu povedomia o dôležitosti prevencie chronických ochorení“, uviedol Joppe Jansen, riaditeľ farmaceutickej spoločnosti MSD na Slovensku, ktorá vznik Fóra iniciovala. Fórum prevencie okrem iného zatiaľ sformulovalo odporúčania, ktoré majú pomôcť zlepšiť účasť na preventívnych prehliadkach na Slovensku, zmapovalo aktivity, ktoré sa na Slovensku v oblasti prevencie uskutočňujú a prostredníctvom svojej činnosti vysvetľuje, na čo majú ľudia v rámci prevencie nárok.

Nástrojom pre zmenu systémov je integrovaná starostlivosť

Význam integrovanej starostlivosti ako prostriedku na zlepšenie zdravotných výsledkov a efektívnosti a udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti je všeobecne uznávaný. Integrovaná starostlivosť je ústredným prvkom mnohých prebiehajúcich alebo plánovaných reforiem systémov zdravotnej starostlivosti. Hlavnou výzvou však zostáva, ako vybudovať potrebné kapacity a know-how na úspešné vykonávanie integrovanej starostlivosti. Budovanie kapacít je základom a ambíciou projektu SCIROCCO Exchange financovaného v rámci EÚ Health Programme. Cieľom projektu je podporiť pripravenosť a kapacitu aktérov zdravotnej a sociálnej starostlivosti na prijatie a rozšírenie integrovanej starostlivosti uľahčením prispôbeného plánovania prenosu a zlepšovania poznatkov, zameraním sa na konkrétne miestne potreby a priority.

Autor: Lekárska fakulta Univerzity P.J. Šafárika v Košiciach a Slovenská asociácia verejného zdravia (SAVEZ)

Kontakt:

Lucia Milanová

milanova@seesame.com

+421 948 561 703

